

Міністерство освіти і науки України

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Кафедра інформаційних технологій в архітектурі

ДОКТОР ФІЛОСОФІЇ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Соціально-економічні основи проектування архітектурних та містобудівних проектів

Освітній рівень	третій освітньо-науковий рівень	
Форма навчання	денна, вечірня, заочна	
Галузь знань	19	Архітектура та будівництво
Спеціальність	191	Архітектура та містобудування
Освітня програма	Архітектура та містобудування	
Програма навчання	дисципліна самостійного вибору аспіранта	
Обсяг дисципліни	5,0 кредити ECTS (150 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	індивідуальне завдання	
Форми семестрового контролю	залік	

Розробник:

Яблонська Ганна Дмитрівна, кандидат архітектури, професор кафедри інформаційних технологій а архітектурі

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Соціально-економічні основи проектування архітектурних та містобудівних проектів» є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «доктор філософії, PhD» галузі знань 19 «Будівництво та архітектура» спеціальності 191 «Архітектура та містобудування».

Дана дисципліна є дисципліною циклу професійної підготовки, дисципліною самостійного вибору аспіранта.

Теоретичні основи соціально-економічної складової архітектурних та містобудівних проектів. Основні сучасні напрямки, принципи та прийоми проектування, будівництва, експлуатації архітектурно-містобудівних об'єктів як складних відкритих систем. Підходи та концепції вирішення соціально-економічних завдань при проектуванні архітектурних об'єктів різних ступенів складності в сучасних умовах.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Рік навчання
			2
Всього годин за навчальним планом, з них:	150	5	150
Аудиторні заняття, у т.ч.:	50		50
лекції	10		10
практичні заняття	40		40
Самостійна робота, у т.ч.:	100		100
підготовка до аудиторних занять			80
виконання ІДЗ	12		12
підготовка до заліку			8
Форма підсумкового контролю			залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – полягає у засвоєнні основних понять, моделей та сформульованих на їх основі закономірностей соціально-економічного розвитку архітектурних та містобудівних об'єктів, також вмінню з'ясовувати та уникати проблем, що виникають при цьому. Засвоєння знань з цієї дисципліни надасть можливість здійснювати теоретичні та проектні розробки у відповідності до об'єктивних закономірностей розвитку сучасної архітектури, що сприятиме покращенню життєвого середовища людини, підвищенню якості її життя.

Завдання дисципліни:

- ознайомлення з новітніми течіями в соціології та економіки, які використовуються як теоретичне підґрунтя в архітектурно-містобудівному проектуванні;
- ознайомлення з еволюцією теоретичних концепцій і результатами рішень прикладних соціально-економічних проблем вітчизняного та всесвітнього досвіту у галузі архітектури та містобудування;
- оволодіння загальними принципами і методами створення архітектурних та містобудівних об'єктів, які забезпечують формування економічно доцільного і соціально спрямованого та комфортного середовища для людини.

Методи навчання – словесні (пояснення, роз'яснення, розповідь, бесіда), наочні ілюстрації, демонстрації,) та робота з інформаційними джерелами (читання, вивчення, реферування, швидкий огляд, цитування, конспектування, лекція, дискусія).

Форми навчання – індивідуальна, групова.

Компетентності аспірантів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни

Інтегральна Компетентність(ІК)	Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі архітектури та будівництва у сфері архітектури та містобудування, дослідницько-інноваційної діяльності, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК04. Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.</p> <p>ЗК07. Здатність ініціювати, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності, самостійно проводити наукові дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проектів.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК03. Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні та комерційні міркування, що впливають на вирішення архітектурно-містобудівних науково-дослідних задач.</p> <p>ФК04. Здатність проводити експериментальні дослідження, виконувати кількісну та якісну оцінку їх результатів, систематизувати та формулювати експертно-аналітичні висновки, інтегруючи знання з суміжних дисциплін при розв'язанні наукових проблем в галузі архітектури та будівництва.</p> <p>ФК05. Здатність до виконання наукових теоретико-методологічних, прикладних і експериментальних досліджень архітектурно-містобудівного середовища, його складових частин і рівнів підпорядкування; володіння методикою викладання у вищих навчальних закладах архітектурного профілю.</p>
7 - Програмні результати навчання	
	<p>ПР02. Здатність продемонструвати глибинні системні знання і розуміння вітчизняного та зарубіжного наукового доробку та практичного досвіду, сучасної методологічно-методичної бази проведення наукових досліджень.</p> <p>ПР04. Здатність продемонструвати знання із наукової та професійної підготовки для підтвердження достатнього рівня компетентності у виборі методів наукових досліджень, оцінки їх наукової новизни та практичного значення при вирішенні спеціалізованих завдань у сфері архітектури та містобудування.</p>
	<p>ПР05. Вміти виявляти зв'язки між сучасними науковими концепціями в суміжних предметних сферах для обґрунтування нових теоретичних та практичних рекомендацій для розв'язування науково-практичних задач в області теоретичних досліджень, застосовувати їх у сфері архітектури та містобудування.</p> <p>ПР06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за</p>

	фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі будівництва та архітектури. ПР14. Вміти організовувати та вести науково-дослідну роботу за обраною науковою темою, використовувати різні наукові підходи для проведення дослідження; готувати науково-технічні звіти, оформляти результати досліджень у вигляді наукових статей і доповідей; володіти методикою викладання у вищій школі архітектурного профілю.
	ПР08. Володіти сучасними інформаційними технологіями для розробки, організації та управління науковими проектами та/або науковими дослідженнями, презентації їх результатів у професійному середовищі через сучасні форми наукової комунікації.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин,				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с/р
Змістовний модуль 1. Соціальна-економічна складова архітектурного об'єкту					
Тема 1. Предмет, цілі та завдання дисципліни. Проблема соціальної актуальності і ресурсної ємкості містобудівних та архітектурних об'єктів. Аналіз архітектурних об'єктів громадського призначення з позицій їх економічності та соціальної доцільності	26	2	8		16
Тема 2. Еволюція житлових структур як пошук ефективності та доцільності міського житла. Типологічні основи проектування сучасного житла. Аналіз та оцінка містобудівного рішення міського житла в сучасних соціально-економічних умовах.	26	2	8		16
Тема 3. Міське житло, як система «забудова - житловий будинок - житлова чарунка-квартира». Проектування житла в умовах існуючого міського простору. Сучасні вимоги до житла та архітектурно-планувальні прийоми, що використовуються для створення комфортного та економічно-доцільного житла. Критерії оцінки об'ємно-планувальних рішень житла різних за типологією.	26	2	8		16
Разом за змістовним модулем 1	78	6	24		48
Змістовний модуль 2. Соціально-економічна складова містобудівних					

об'єктів					
Тема 4. Економічно-соціальні засади проектування містобудівних об'єктів. Поняття комплексного підходу до проектування містобудівних об'єктів різних за об'ємом та складністю. Визначення соціально-економічних проблем міст України. Соціально-економічні теорії розвитку сучасних міст	26	2	8		16
Тема 5. Проблема росту міст, розповзання територій та соціально-економічної інтеграції населення, як умови ефективності функціонування міста. Аналіз сучасних прикладів ефективних концепцій міст, що втілюються. Загальні містобудівні проблеми в умовах глобалізації та урбанізації. Специфічні соціально-економічні проблеми пострадянських міст. Локальні соціально-економічні проблеми міста Києва. Теорія та практика поліпшення рівня якості життя в місті. Соціально-економічний аспект.	26	2	8		16
Разом за змістовних модулем 2	52	4	16		32
Виконання індивідуального завдання					12
Підготовка до заліку	20				8
Усього годин	150	10	40		100

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1.	Предмет, цілі та завдання дисципліни, її місце та значення в підготовці архітекторів та в архітектурно-містобудівній діяльності. Поняття соціально-економічної ефективності, життєздатності, доцільності та якості містобудівних та архітектурних об'єктів. Проблема соціальної актуальності та ресурсоемкості містобудівних та архітектурних об'єктів. Економічні та соціальні завдання та відповідальність архітектора перед соціумом.	2
2.	Еволюція житлових структур як пошук ефективності та доцільності міського житла. Типологічні основи проектування сучасного житла. Застосування ефективних рішень в залежності від конкретних соціально-економічних умов.	2
3.	Фактори, що впливають на економічність сучасного багатоквартирного житла. Міське житло, як система «забудова	2

	- житловий будинок - житлова чарунка-квартира». Проектування житла в умовах існуючого міського простору. Сучасні вимоги до житла та архітектурно-планувальні прийоми, що використовуються для створення комфортного та економічно-доцільного житла. Ефективні житлові структури. Будинки-вставки, будинки-квартали, будинки для проживання населення різних груп за статусом, доходами, сімейним станом та соціальним рівнем.	
4.	Економічно-соціальні засади проектування містобудівних об'єктів. Місто як система. Поняття комплексного підходу до проектування містобудівних об'єктів різних за об'ємом та складністю. Еволюція міст. Вплив містобудівних концепцій та ідей на розвиток міст. Реалізація та наслідки містобудівних концепцій.	2
5.	Проблема росту міст, розповзання територій та соціально-економічної інтеграції населення, як умови ефективності функціонування міста. Фактори, що впливають на ефективність організації міського простору. Соціально-економічний підхід до проектуванні міст, що розвиваються. Аналіз сучасних прикладів ефективних концепцій міст, що втілюються.	2
	Усього	10

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1.	Аналіз архітектурних об'єктів громадського призначення з позицій їх економічності та соціальної доцільності	4
2.	Особливості проектування архітектурних об'єктів однакових за типологією з урахуванням специфічних соціально-економічних чинників	4
3.	Аналіз та оцінка містобудівного рішення міського житла в сучасних соціально-економічних умовах	4
4.	Критерії оцінки об'ємно-планувальних рішень багатоквартирного житла різних за типологією	4
5.	Визначення соціально-економічних проблем міст України	4
6.	Соціально-економічні теорії розвитку сучасних міст	4
7.	Практика соціологічних досліджень міського життя	4
8.	Визначення демографічної ємності територій	4
9.	Загальні містобудівні проблеми в умовах глобалізації та урбанізації. Специфічні соціально-економічні проблеми пострадянських міст. Локальні соціально-економічні проблеми міста Києва.	4
10	Теорія та практика поліпшення рівня якості життя в місті.	4

	Соціально-економічний аспект.	
	Усього	40

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до аудиторних занять	80
2.	Виконання індивідуального завдання	12
3.	Підготовка до заліку	8
	Усього	100

8. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Підготовка термінологічного словника. Соціально-економічний аспект.

Підготовка статті (параграфу) з соціально-економічних проблем наукового дослідження.

Підготовка реферативного матеріалу на основі опрацювання інформаційних джерел про сучасні теорії архітектурної соціології, економіки та урбаністики.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Види робіт для осмислення понять і практичного засвоєння дисципліни:

- анотування наукової літератури;
- опрацювання й коментування довідкових джерел;
- виступи слухачів із коментуванням основних положень дисципліни;
- презентація підготовленого індивідуального завдання;
- обговорення питань з наукових джерел, винесених на самостійне опрацювання

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Контроль за якістю засвоєння теоретичного лекційного матеріалу та набуття практичних фахових навичок здійснюється на протязі всього періоду викладання лекційного курсу на основі оцінювання знань аспірантів за бальною системою наприкінці кожного змістовного модуля та екзаменаційного тестування.

11. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання (усних повідомлень і практичних завдань із питань дисципліни, аналізу наукової й навчально-методичної літератури, самостійна й індивідуальна робота за темами, виконання тестових завдань та ін.) здійснюється з позицій дотримання академічної доброчесності, ґрунтоване на чинних нормативних документах.

12. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Поточне оцінювання		Інд. завдання	Екзамен	Сума
Модуль				
ЗМ1	ЗМ2			
20	20	30	30	100

13. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14.МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Кушніренко М. М. Исторические этапы развития городов Украины: Учебное пособие. – Київ, Логос, 2014. – 196 с.
2. Лаврик Г. І. Основи системного аналізу в архітектурних дослідженнях і проектуванні: Підруч. для студ. вищ. навч. закладів / Київський національний ун-т будівництва і архітектури; Українська академія архітектури. — К., 2002. — 140с
3. Палеха Ю. Н., Монкюс Х. Инновационные технологии развития города. Advanced technologies of city development: учебное пособие для студ. высш. учебн. зав. Харьков: «Оперативная полиграфия», 2015. – 58 с.
4. Підгрушний Г.П. Соціально-економічні проблеми містобудування: конспект лекцій ; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ: КНУБА, 2013. –28 с.
5. Теоретические основы архитектуры: учеб. пособие / И. А. Иодо, Ю. А. Протасова, В. А. Сыроева.-Минск : Вышэйшая школа, 2015. 114 с.
6. Яблонська Г. Д. Економічна ефективність і якість містобудівних та архітектурних рішень: навчальний посібник. – К.:КНУБА, 2013. – 120 с.
7. Яблонська, Г. Д. Економіка архітектурного проектування і кваліметрія: Конспект лекцій: Для студ. III та IV курсів, які навчаються за напрямом підготовки 6.060102 "Архітектура" / Яблонська Г.Д.; Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. – Київ : [б.в.], 2009. – 47с.

15.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Демин Н. М. Управление развитием градостроительных систем. Киев: Будівельник, 1991. 184 с
2. Кушніренко М.М. Методи передпроектного аналізу в містобудуванні:

- Навчальний посібник. – К.: ІЗМН, 1996. – 164 с.
3. Линч К. Образ города / Пер. с англ. В. Л. Глазычева; Сост. А. В. Иконников; Под ред. А. В. Иконникова. – М.: Стройиздат, 1982. – 328 с.
 4. Рудницкий А. М. Управление городской средой / А. М. Рудницкий. – Львов: Вища шк. Изд-во при Львов. ун-те, 1985. – 108 с.
 5. Теоретические основы архитектуры: учеб. пособие / И. А. Иодо, Ю. А. Протасова, В. А. Сысоева.-Минск : Вышэйшая школа, 2015. 114 с.
 6. Тімохін В. О. Архітектура міського розвитку. 7 книг з теорії містобудування. – К.: КНУБА, 2008. – 629 с.

Допоміжна

1. Бачинская Л.Г. Архітектура житла: Проблеми теорії і практики структуроутворення. - К.: Грамота, 2004. - 267 с.
2. Гейл Ян. Города для людей / Перевод с англ. – М.: Альпина Паблицер, 2012. – 276 с.
3. Жилищная экономика (Housing Economics): Пер. с англ. под.ред.Г.Поляковского.-М.:Дело,1996.-224с.
4. Лаппо Г.М. География городов. – М.: ВЛАДОС, 1997
5. Линч К. Совершенная форма в градостроительстве / Пер. с англ. В.Л. Глазычева / Под ред. А.В. Иконникова. – М.: Стройиздат, 1986. – 264 с.
6. Основы теории градостроительства /З.Н.Яргина, Я.В.Косицкий, В.В. Владимиров и др. /Под ред. З.Н. Яргиной. – М.: Стройиздат, 1986. – 325 с.
7. Фомін І.О., Білоконь Ю.М. Сучасні тенденції просторового розвитку Європи та планувальна регіоналізація України // Вісник академії будівництва України. – К.: Укрархбудінформ, 2001.Вип. 10. – 26-27 с.
8. Шаллоуей А. Шаблоны проектирования. Новый подход к объектно-ориентированному анализу и проектированию [Электронный ресурс] / Алан Шаллоуей, Джеймс Р. Тротт. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2002. – 288 с.
9. Экономика архитектурного проектирования и строительства: Учебник для вузов / Под ред. В.А.Варежкина. – Москва : Стройиздат, 1990. – 272с. : ил. – Библиогр.:с.268-269.
10. Яргина З.Н., Хачатрянц К.К. Социальные основы архитектурного проектирования. - М.: Стройиздат, 1990. – 207с.
11. Alexander C. A Pattern Language: Towns, Buildings, Construction / C. Alexander, S. Ishikawa, M. Silverstein, M. Jacobson, I. Fiksdahl-King, S. Angel. – New York: Oxford University Press, USA, 1977. – 1171 p.

16. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Мережа Глобального Договору в Україні. UN Global Compact. –

- [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://globalcompact.org.ua/> (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.
2. Стамбульська декларація з населених пунктів: Декларація/ Організація Об'єднаних Націй (ООН) – Стамбул, 1996. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_508 (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.
 3. Хартия «Города Европы на пути к устойчивому развитию» (Ольборгская хартия). – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dzyalosh.ru/02-dostup/books/otcrit/r3-hartiy.html> (дата звернення 19.04.2020). – Назва з екрана.
 4. <http://library.knuba.edu.ua/>
 5. <https://mon.gov.ua/ua>

Розробник

Г.Д. Яблонська

Силабус затверджено на засіданні кафедри
інформаційних технологій в архітектурі
протокол №12 від «17» 06 2020 року